

Uit het leven van ...

Het leuke van deze rubriek is voor mij de verscheidenheid die ik iedere keer weer tegen kom (1). Geen koekoek éénzang. In deze aflevering was mijn doel de Bessentuin no. 12. De bewoners wonen nog niet zo lang onder ons . Vanuit Amersfoort kwamen ze hier naar toe. Een hele verandering, zo van de stad naar het platteland. Maar kom, net als altijd laat ik mijn gesprekspartner en zijn echtgenote aan het woord.

Ik ben Roelof Dijksterhuis, geboren op 25 februari 1923 (2) in de stad Groningen aan de Noorderhaven, zo'n beetje tussen de pakhuizen in. Dat paste ook wel bij ons gezin want vader was commissionair in chemische producten, dus prima op zijn plaats. Het was een groot gezin want er waren acht kinderen, maar daarvan zijn twee op jonge leeftijd overleden. Ik was de jongste van het gezin.

Na de lagere school, ging ik naar de Hogere Burgerschool aan de Grote Rozenstraat, waar ik in 1940 mijn eindexamen behaalde. De bedoeling was dat ik zou gaan studeren aan de Technische Hogeschool te Delft, maar de Duitse bezetting gooide roet in het eten. Ik bleef in de Stad en ging naar de Middelbaar Technische School aan het Bernoullieplein. Een vierjarige opleiding, maar omdat ik HBS B. had kwam ik direct in de 2^e klas. Mijn tweede jaar was een stagejaar en ik bracht die door op het Kampereiland en in de Noord Oost Polder. Deze was kort daarvoor droog komen te liggen en ik kwam bij de Dienst Zuiderzeewerken. Ik kreeg een kosthuis in Kampen. Na dit stagejaar ging ik terug naar de MTS in Groningen om mijn studie af te maken en dat vond in 1943 plaats.

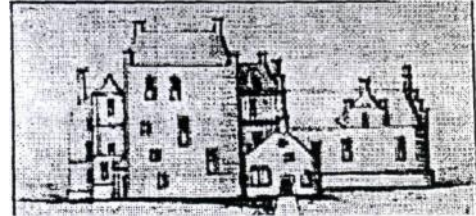
Nu kon ik aan het werk en omdat ik wel weer naar de Noord Oost Polder wilde, begaf ik mij naar Zwolle waar het hoofdkantoor van deze werken stond. Toen ik me aanmeldde vroeg men mij of ik een Ausweis had, maar een dergelijk papiertje had ik niet. Mannen geboren in 1923 kregen geen Ausweis want die moesten naar Duitsland om daar te gaan werken. Dat was bij ons thuis wel bekend want via het Arbeidsbureau was er al eens een oproep bij ons bezorgd. Mijn vader had die oproep echter in de kachel gegooid.

Omdat men mij zonder Ausweis niet wilde aannemen bij de Zuiderzee werken ben ik ondergedoken. Eerst in Meppel bij mijn zus, daarna in de buurt van Hardenberg, maar omdat het daar ook te gevaarlijk werd ben ik weer naar het ouderlijk huis gegaan. Van daaruit ging ik naar Oosternijkerk in Noord Oost Friesland. Daar was een predikant die jongens als ik wel aan een onderduik adres kon helpen en zo kwam ik op een boerderij in Lioessens. Ik kreeg een eigen kamertje en hielp op de boerderij. Bij onraad was er een hol in het hooi gemaakt en daarin kon ik mij dan verstoppen. Ik liet wel een warm bed achter maar dat werd door één der dochters opgelost. Die dook dan in mijn bed. In de zomermaanden was de vluchtroute naar het veld.

Interview met Roel Dijksterhuis en Rie de Nooy ca 2005 voor de lokale krant 'Proat Boedel'

Ik ben daar van ongeveer augustus 1943 tot februari 1944 geweest. Omdat het verblijf daar gevaarlijker werd, in het naburige Dokkum waren nogal wat Duitse militairen gelegerd en ook een afdeling van de Duitse politie, ben ik weer naar Groningen teruggegaan. Deze reis heb ik gemaakt met een beurtschipper. Een hele reis via Gaarkeuken en dan het Hoendiep. Zo kwam ik weer thuis.

Tot de bevrijding in april 1945 ben ik steeds thuis gebleven, zij het dat ik af en toe wel eens ergens anders sliep als er gevaar dreigde. Ik had wel enig voordeel omdat ons huis tussen de pakhuizen stond en niet in een dicht bevolkte buurt. De razzia's vonden daar dan ook plaats en niet in onze straat waar weinig mensen woonden.

Maar, wat doe je nou als je de hele dag thuis moet zitten. Die vraag kwam op mij af en toen heb ik besloten iets creatiefs te gaan doen. Ik ben toen begonnen om een Groningse borg op schaal te gaan bouwen en dat met triplex. Toen kwam de vraag welke borg, maar deze vraag had ik spoedig opgelost. Nabij Pieterburen heeft ooit eens een borg gestaan van de familie Dijksterhuis. Helaas in 1903 afgebroken maar in het Provinciehuis waren nog wat tekeningen en foto's van die borg aanwezig en nadat ik deze had ingezien ben ik met dat werkje begonnen. Veel tijd en veel geduld heb ik er in gestopt maar het resultaat was er dan ook naar en het is er nog steeds. Ik heb het wel niet meer thuis want na vele jaren bij ons op zolder te hebben gestaan heb ik het nu ondergebracht op de Menkemaborg. Dat ik juist deze borg Dijksterhuis heb nagemaakt komt omdat deze borg onze naam droeg, maar om nu te zeggen dat daar mijn voorouders hebben gewoond, nee dat gaat mij toch wel iets te ver.

Gelukkig kwam in april 1945 de bevrijding. In onze omgeving zijn er geen gevechten geweest. Wel is de Visserbrug waar wij niet ver vandaan woonden door de Duitsers opgeblazen en daardoor is in de omgeving nogal wat schade aangericht.

Na de bevrijding wilde ik graag mijn studie in Delft beginnen, maar West Nederland was nog niet bevrijd en zodoende heb ik me laten inschrijven bij de Rijksuniversiteit van Groningen voor het vak wiskunde. Daar zou ik in Delft voordeel van hebben.

Begin 1946 ben ik naar Delft gegaan en ben daar een studie begonnen voor civiel ingenieur in de weg- en waterbouwkunde. Ik ging daar in de kost bij mijn zus, die van Meppel naar Delft was verhuisd. In 1949 ben ik afgestudeerd en mocht ik mij ingenieur noemen. Later heb ik nog een proefschrift geschreven met als titel Spoorwegtracering en Stedenbouw in Nederland. Ik ben daarop in 1984 in Delft gepromoveerd, waarbij ik de titel "Doktor" kreeg (3). Terug naar 1949. Nu ik mijn studie had voltooid, moest ik een baan zoeken. Dat was niet zo'n groot probleem want er was dringend behoefte aan afgestudeerde ingenieurs. Ik kwam in dienst van de Provinciale Planologische Dienst van Noord Holland met als standplaats Haarlem.

Mijn werk was om de wat kleinere gemeenten in Noord Holland en Texel te helpen om uitbreidingsplannen te maken. Daar heb ik vijf jaar gewerkt.

Interview met Roel Dijksterhuis en Rie de Nooy ca 2005 voor de lokale krant 'Proat Boedel'

Alvorens nu verder te gaan met mijn werkzaamheden wil ik graag eerst een uitstapje maken naar mijn persoonlijke omstandigheden omdat ik daar nog niet zoveel over heb verteld.

Toen ik in Friesland was ondergedoken ging ik op zekere dag naar een naburige boerderij. Dat deed ik wel vaker want de boerin daar was een vriendin van een zuster van mij. Ik kon deze boerderij via de landerijen bereiken en dus niet via de openbare weg. Ik ging naar de voordeur en belde aan. Toen deze open werd gedaan zag ik een voor mij totaal onbekende jonge vrouw van mijn leeftijd. Ik stelde me voor en vertelde waar ik voor kwam. De bewoners waren op visite, maar ik werd toch uitgenodigd binnen te komen. Er ontstond een gesprek tussen ons waaruit bleek dat zij Rie de Nooy (2) heette en in Ede woonde. Zij was tijdelijk inwonend op deze boerderij als praktikante (stagiaire) vanuit de landbouw huishoudopleiding in Zetten (Betuwe). Deze opleiding schreef voor dat zij praktijk moest opdoen in een landbouwbedrijf, weidebedrijf en een gemengd bedrijf, voor de duur van zeven weken op elk bedrijf. Ze was hier terechtgekomen via kennissen uit Ede, die familiebanden hadden met de bewoners van deze boerderij. We hebben gezellig gepraat en spelletjes gedaan met de drie daar aanwezige kinderen, waarop zij moest passen. Tegen de tijd dat het donker werd ben ik weer vertrokken.

Hoewel ik in mijn studententijd wel eens een vriendinnetje heb gehad, bleef Rie toch in mijn gedachten en via mijn moeder hoorde ik toch regelmatig wat van haar omdat mijn moeder contact had met de boerin waar zij stage had gelopen. Deze wist dan altijd wel te vertellen hoe het met haar was via contacten die zij weer in Ede had (ja ja moeders hè). Ik kwam daardoor te weten dat zij na haar studie naar Aalten in de Achterhoek was gegaan als lerares aan een huishoudschool.

Nadat ik mijn studie in Delft had afgesloten en voordat ik aan het werk ging in Haarlem heb ik een maand vakantie genomen om ons land te verkennen. Ik ben ons land wat doorgereisd en (hoe bestaat het) kwam daarbij ook in Aalten. Daar heb ik Rie opgezocht met als gevolg dat we een relatie begonnen. Eerst wat correspondentie maar later toch met wat meer inhoud. In 1950 zijn we verloofd.

Omdat we trouwplannen kregen ben ik gaan uitzien naar een geschikte woonruimte. Dat was een moeizame zaak want direct na de bevrijding waren de huizen zeer schaars. Je was al erg blij wanneer je een deel van een woning kon krijgen. Om in aanmerking te komen voor woonruimte, zijn we in het voorjaar van 1952 in ondertrouw gegaan. Dan werd je sneller woonruimte toegewezen. We hebben ons huwelijksdatum toen vastgesteld op 5 juni 1952.

Op zeker moment kreeg ik een tip dat er een benedenwoning in de stad vrij kwam. Op de bovenverdieping woonde een kunstenaarsechtbaar en beneden hun moeder. Die overleed en zo kwam de beneden woning vrij. Zo snel mogelijk heb

Interview met Roel Dijksterhuis en Rie de Nooy ca 2005 voor de lokale krant 'Proat Boedel'

ik dat echtpaar bezocht en gelukkig klikte het meteen tussen ons. Toen mijn verloofde erbij gehaald en samen weer naar die mensen en ja hoor, het gelukte. Nu konden we trouwplannen maken. De trouwpartij zou plaats vinden in Ede. Omdat we ons huwelijk kerkelijk wilden laten inzegenen zijn we naar de plaatselijke predikant gegaan. We werden alleraardigst ontvangen en hebben een gesprek met de predikant gehad. Heel voorzichtig kwam er toen een vraagje om de hoek of er ook enige dwang was. Mijn verloofde zei toen resoluut: "Ja, we moeten trouwen want er staat een huis op ons te wachten. Gaan we niet trouwen dan zijn we het huis kwijt." Zo zijn we op de vastgestelde datum getrouwd en als huwelijksreis zijn we een week op het eiland Vlieland geweest.

Ik moet hierbij aantekenen dat ons huwelijk overschaduwde werd door het overlijden van mijn vader, tijdens onze ondertrouw periode. Omdat mijn moeder bedlegerig was konden mijn ouders niet getuigen en omdat ik nog geen dertig was moest de Kantonrechter er aan te pas komen om zonder ouderlijke getuigen te mogen trouwen. (4) Ook speelde mee de herinnering aan mijn overleden broer Fokko Jan. Als krijgsgevangene werd hij op 16 september 1944 met het vrachtschip Junyo Maru van Java naar Sumatra vervoerd. Onderweg werd het schip door een Britse onderzeeboot getorpedeerd waarbij 5620 mensen om het leven kwamen, waaronder mijn broer. Mijn vader heeft deze ramp, toen we dat na de bevrijding te horen kregen, in feite nooit kunnen verwerken.

Terug naar mijn verhaal. In Haarlem is in september 1953 ons eerste kind geboren.

Nadat ik vijf jaar bij de Provincie had gewerkt wilde ik wel eens wat anders en heb ik bij de Nederlandse Spoorwegen gesolliciteerd. Ik werd daar aangenomen als vervoersplanoloog voor heel Nederland. Dat was eind 1954. De eerste tijd reisde ik op en neer maar gelukkig kregen we in 1955 een flat toegewezen en zijn we naar Utrecht verhuisd. In deze stad is in mei 1955 onze tweede geboren. In 1958 hebben we in Amersfoort een huis gekocht en zijn daar toen gaan wonen. Daar zijn respectievelijk in 1959 een dochter en in 1962 een zoon geboren. Wij hebben dus 4 kinderen. De oudste Heerko woont in Bénin (West Afrika). Dochter Annet woont in Amersfoort. Dochter Coraline in Stedum en de jongste zoon, Koos in Groningen. We hebben zeven kleinkinderen. In 1985 heb ik mijn loopbaan beëindigd. We hebben tot 2005 in Amersfoort gewoond. We zijn kerkelijk altijd meelevend geweest. Ik als ouderling en mijn vrouw als diaken. Verder zat mijn vrouw in het vluchtelingenwerk en in Amnesty International.

In 2004 kreeg ik een heupbreuk. Na een ziekenhuis opname kwam ik een verpleeghuis. Op zeker moment mocht ik weer naar huis mits deze was aangepast en dat was een probleem. Dat was daar niet eenvoudig en op een aanleunwoning behoefden we de eerst tijd niet rekenen. Via mijn dochter in Stedum hebben we toen contact met de leiding van Wiemersheerd gekregen.

Tot onze vreugde kregen we in 2005 Bessentuin 12 toegewezen en daar wonen we nu met veel plezier. Dat komt mede doordat mijn gezondheid beter is dan in Amersfoort.

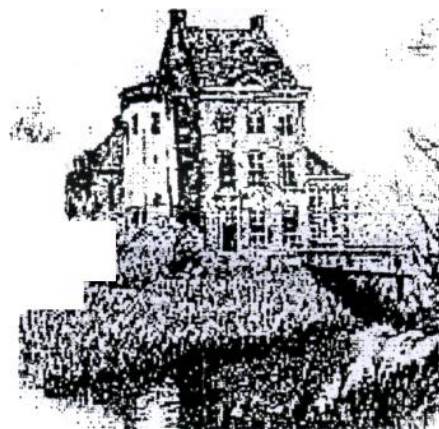
Interview met Roel Dijksterhuis en Rie de Nooy ca 2005 voor de lokale krant 'Proat Boedel'

Tot zover mijn gesprek met de familie Dijksterhuis. Ik dank hen voor de ontvangst die ik daar kreeg en voor het verhaal dat mij werd verteld. We wensen hun uiteraard nog goede jaren toe.

Ik zou hiermee kunnen afsluiten, maar eerlijk gezegd maakte hij mij tijdens ons gesprek toch wat nieuwsgierig over die borg in Pieterburen. Mocht dat ook zo bij u zijn dan volgt hieronder in het kort wat gegevens over die borg. Borg Dijksterhuis te Pieterburen, ook wel huis ten Dijke genoemd, zal ongeveer in 1400 zijn gesticht. De naam Dijksterhuis komen we omstreeks 1470 tegen. Tot 1845 is de borg bewoond geweest door een Dijksterhuis. Toen overleed de laatste Dijksterhuis en werd de borg vermaakt aan neef jonkheer Gerhard Alberda van Menkema. Deze heeft de borg nooit bewoond. Nadat deze jonkheer in 1902 overleed besloten de erfgenamen van Dijksterhuis de borg te verkopen en deze te laten slopen. Op 17 december 1902 werd de borg verkocht voor fl. 2475.— met de bepaling dat de borg voor 1 september moest zijn afgebroken.

Toch is niet alles verloren gegaan. Landschapsbeheer Groningen heeft een inrichtingsplan voor het borgterrein ontwikkeld en uitgevoerd waarbij als belangrijkste uitgangspunt gold dat het authentieke karakter van het borgterrein moest worden behouden. In de praktijk betekent dit: conserveren hetgeen nog aanwezig is. Op 23 juni 2005 is in een feestelijke bijeenkomst dit terrein geopend. Mocht u eens in die buurt komen, wat let u om daar een bezoek te brengen.

Reint Middel.

Titanic niets vergeleken met Junyo Maru

"

Interview met Roel Dijksterhuis en Rie de Nooy ca 2005 voor de lokale krant 'Proat Boedel'

Een scheepsramp die qua dodental vier keer de omvang heeft van de ondergang van de Titanic, maar toch vrijwel geheel onbekend is gebleven. De catastrofe met de Junyo Maru,

op 18 september 1944 kostte aan 5620 mensen het leven. *Andere Tijden* sprak onder meer met twee overlevenden.

Het Japanse vrachtschip was afgeladen met dwangarbeiders en krijgsgevangenen, 6500 in totaal. Van hen konden 880 zich redden. Onder de doden meer dan vijfduizend Nederlanders, onder wie vierduizend zogenoemde romoesja's, Javaanse dwangarbeiders.

Het schip ging ten onder nadat het voor de kust van Sumatra, was getorpedeerd door een Britse onderzeeboot, de HMS Trade-wind. Twee torpedo's troffen doel. De opvarenden zaten opeengepakt in de ruimten, de meeste hadden geen enkele kans

Het programma richt zich ook op de in 1971 overleden kapitein S. Maydon van de onderzeeboot. Pas een paar jaar voor zijn dood, in 1968, kreeg hij te horen dat hij geen gewoon vrachtschip tot zinken had gebracht, maar een boot die 6500 mensen vervoerde.

Andere Tijden sprak met de zoon van de kapitein die getuige was van hoe zijn vader van de gruwelijke waarheid kennis nam. ⁶
Andere tijden, Nederland 3, 20.30 uur.

(Volkskrant 25-2-2003)

1. Interview uit ca 2005, geplaatst in de 'Proat Boedel' een lokale krant. Oud Agent Reint Middel interviewde nieuwe inwoners. Aan de vrouw besteedde hij weinig aandacht. Toen ik deze tekst in 2010 kreeg van mijn tante Rie (Govertdochter) was de auteur Reint Middel 92 jaar oud.

2. in Ria's stamboom De Nooij hebben Roel Dijksterhuis en en Rie Dijksterhuis-de Nooy nr **09.02.38**

3. de meeste spelfouten heb ik laten staan, ze staan ook in de originele tekst

4. Roels moeder moest dus via de kantonrechter toestemming geven voor het huwelijk, omdat ze er zelf niet bij aanwezig kon zijn en Roel nog geen 30 (!) was.